Lietas arhīva Nr. A42-00401-20/36
ECLI:LV:ADRJJTN:2020:0716.A420206419.6.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Jelgavā 2020.gada 16.jūlijā

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese S. Ozola,

piedaloties pieteicējam /pers. A/ un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Ieslodzījuma vietu pārvaldes pārstāvjiem /pers. B/ un /pers. C/,

atklātā tiesas sēdē Administratīvās rajona tiesas Jelgavas tiesu namā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc pieteicēja /pers. A/ pieteikuma par Latvijas Cietumu slimnīcas un Jelgavas cietuma faktiskās rīcības, nenodrošinot veselības aprūpi, atzīšanu par prettiesisku un nemantiskā kaitējuma atlīdzinājuma noteikšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicējs 2019.gada 18.martā vērsās ar iesniegumu Ieslodzījuma vietu pārvaldē (turpmāk – Pārvalde) par sniegto veselības aprūpi Latvijas Cietumu slimnīcā (turpmāk – Cietumu slimnīca) un Jelgavas cietumā un nemantiskā kaitējuma 50 000 *euro* atlīdzinājumu. Pieteicējs norādīja, ka apmēram pirms 3–4 mēnešiem bija Cietuma slimnīcā, mēnesi bija temperatūra aptuveni 40^0C, pieteicējs palika nedabīgi dzeltens, bija nepatīkama smaka no organisma, bija stipras sāpes vēderā, tika ārstēts ar antibiotikām, temperatūra nokritās; ignorējot, ka ir vēl sāpes, tika izrakstīts un nosūtīts uz Jelgavas cietumu, kur bija ārstu tīša nolaidība un kaitēšana veselībai un dzīvībai. Pieteicējs norāda, ka zaudējis svaru no 25–30kg, ir nieze pa ķermeni un pleķi uz ādas.

2019.gada 2.aprīlī Pārvaldē saņemts līdzīga satura pieteicēja iesniegums bez datuma.

Pārvaldei 2019.gada 5.aprīlī no Veselības ministrijas pārsūti pieteicēja 2019.gada 18.marta un 19.marta iesniegumi, kuri satura ziņā līdzīgi iepriekšējiem.

[2] Ar Pārvaldes priekšnieka 2019.gada 18.aprīļa lēmumu Nr.1/8-C/1097/1217/1283/1284/1341 (turpmāk – Pārvaldes lēmums), izskatot pieteicēja iesniegumus par veselības aprūpi Cietumu slimnīcā laika posmā no 2018.gada 27.septembra līdz 26.novembrim un Jelgavas cietumā laika posmā no 2018.gada 26.novembra līdz 2019.gada 8.martam, Jelgavas cietuma un Cietumu slimnīcas rīcība pieteicēja veselības aprūpē atzīta par tiesisku un atteikts izdot administratīvo aktu par nemantiskā kaitējuma atlīdzinājumu. Lēmums pamatots ar turpmāk norādīto.

[2.1] Pieteicējs no 2018.gada 12.septembra atradās Olaines cietuma Atkarīgo centrā, jo bija izteicis vēlēšanos piedalīties atkarību mazināšanas programmā. 2018.gada 19.septembrī pieteicējam veikta ārsta psihiatra konsultācija. Konsultācijas gaitā noskaidrots, ka pieteicējs slimo ar psihisku slimību, sakarā ar ko viņam nepieciešams pastāvīgi lietot vairākus medikamentus, un pieteicējam nav iespējas piedalīties atkarību mazināšanas programmā Atkarīgo centrā.

2018.gada 27.septembrī veikta atkārtota ārsta psihiatra konsultācija. 2018.gada 27.septembrī pieteicējs ar ārsta psihiatra lēmumu ievietots Cietumu slimnīcas Psihiatrijas nodaļā izmeklēšanai un ārstēšanai.

Pieteicējs Cietumu slimnīcā tika izmeklēts un ārstēts no 2018.gada 27.septembra līdz 2018.gada 26.novembrim un nodrošinātas vairākas konsultācijas un izmeklējumi [uzskaitīti].

[2.2] Pārvalde secināja, ka, ārstējoties Cietumu slimnīcā, pieteicējam tika nodrošināta regulāra ārsta psihiatra novērošana un ārstēšana: tika veikti nepieciešamie papildu izmeklējumi sakarā ar periodisku ķermeņa temperatūras paaugstināšanos, asins un urīna analīzes ārpus cietuma ārstniecības iestādē SIA "Centrālā laboratorija"; vēdera dobuma orgānu ultrasonogrāfiska izmeklēšana; ārstu internistu konsultācijas. Pieteicējs Cietumu slimnīcā nepārtraukti saņēma medikamentozu ārstēšanu sakarā ar psihisku saslimšanu, kā arī sakarā ar urīnceļu infekciju, ārstu internistu nozīmēto antibakteriālo terapiju, kuras rezultātā urīnceļu infekcija tika izārstēta.

[2.3] Pieteicēja Cietumu slimnīcas medicīniskajā dokumentācijā nav ierakstu par to, ka pieteicējs būtu sūdzējies "par spēcīgām sāpēm vēdera dobumā" un 2018.gada 16.oktobrī veiktajā vēdera dobuma ultrasonogrāfiskā izmeklēšanā patoloģija vēdera dobuma orgānos netika konstatēta.

Atrodoties Cietumu slimnīcā, pieteicējs ar ādas problēmām pie ārstniecības personām nav vērsies.

Pieteicējam ir veikta ķermeņa svara kontrole 2018.gada 12.septembrī un 2019.gada 21.janvārī. Ķermeņa svars pie auguma 186 cm bija attiecīgi 98 kg un 90 kg, kas ir normāls svara indekss.

Ņemot vērā minēto, Pārvalde kritiski vērtēja iesniegumā minēto par sāpēm vēderā, svara zudumu līdz 30 kg un par ādas problēmām.

Pārvalde atzina, ka Cietumu slimnīcas faktiskā rīcība, nodrošinot pieteicējam veselības aprūpi Cietumu slimnīcā, bija tiesiska.

[2.4] Pēc izrakstīšanas no Cietumu slimnīcas, 2018.gada 26.novembrī pieteicējs tika ievietots Jelgavas cietumā. Pēc Jelgavas cietuma Medicīnas daļas sniegtās informācijas un ierakstiem medicīniskajā dokumentācijā Pārvalde konstatēja turpmāko.

Jelgavas cietumā pieteicējam tika turpināta Cietumu slimnīcas ārsta psihiatra nozīmētā terapija ar tab. *Risperidoni*, tab. *Finlepsini* un tab. *Tisercini*. Pieteicējs atradās regulārā ārsta psihiatra uzraudzībā. Ārsta psihiatra apskates veiktas 2018.gada 28.novembrī, 11. un 27.decembrī, 2019.gada 3.janvārī. Pieteicējs nepārtraukti saņēma ārsta psihiatra nozīmētās zāles.

Pieteicējam laikā no 2019.gada 7.janvāra līdz 8.martam cietumā nodrošinātas vairākas konsultācijas un izmeklējumi [uzskaitīti].

[2.5] Pārvalde secināja, ka, atrodoties Jelgavas cietumā, laika periodā no 2018.gada 26.novembra līdz 2019.gada 8.martam, tas ir, trīs mēnešu

laikā, cietuma Medicīnas daļas ārstniecības personas 16 reizes ir veikušas pieteicēja medicīniskās apskates, tai skaitā 10 reizes pieteicēju konsultēja ārsts psihiatrs, četras reizes ārsts terapeits, vienu reizi ārsta palīgs un vienu reizi Jelgavas cietuma Medicīnas daļas vadītājs. Pieteicējam ārpus cietuma ārstniecības iestādē SIA "Centrālā laboratorija" atkārtoti veiktas asins un urīna analīzes. Pieteicēju 2019.gada 20.janvārī konsultēja un medicīniski izmeklēja ārpus cietuma ārstniecības iestādē SIA "Jelgavas pilsētas slimnīca". Pieteicējs nepārtraukti saņēma ārsta psihiatra nozīmēto terapiju un kursu veidā, pēc medicīniskām indikācijām, ārsta terapeita nozīmēto terapiju.

[2.6] Pārvalde konstatēja, ka veselības aprūpe ieslodzījuma vietās notiesātajām personām, tajā skaitā pieteicējam, tika organizēta un nodrošināta atbilstoši pieteicēja veselības stāvoklim un saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 78.pantu un Ministru kabineta 2015.gada 2.jūnija noteikumu Nr.276 "Apcietināto un notiesāto personu veselības aprūpes īstenošanas kārtība" (turpmāk – noteikumi Nr.276), un atzina, ka Jelgavas cietuma administrācijas faktiskā rīcība, nodrošinot pieteicējam ambulatoro veselības aprūpi Jelgavas cietuma Medicīnas daļā, bija tiesiska.

[2.7] Tā kā konkrētajā gadījumā netika konstatēta Cietumu slimnīcas un Jelgavas cietuma administrācijas prettiesiska faktiskā rīcība vai prettiesisks administratīvais akts, nav arī konstatēts zaudējumu atlīdzināšanas pamats.

[3] Pieteicējs Administratīvajā rajona tiesā iesniedza pieteikumu par Jelgavas cietuma administrācijas un Cietuma slimnīcas faktiskās rīcības, nenodrošinot veselības aprūpi, atzīšanu par prettiesisku, un nemantiskā kaitējuma atlīdzinājumu, kas pamatots ar turpmāko.

[3.1] Pieteicējs, atrodoties Jelgavas cietumā, bija vērsies pie ārsta /pers. J/ vismaz 15 reizes saistībā ar asām sāpēm vēdera dobumā, par svara zudumu, apetītes trūkumu un ka no organisma izdalās smaka. Pieteicējam atļauts mazgāties trīs reizes dienā, bet tas nelīdz. Kameras biedri nevarot izturēt šo smaku. Pieteicējs ikdienu cieš sāpes, jo netiekot ārstēts. Pieteicējs lūdzis nosūtīt viņu uz izmeklējumiem (uz kompjūtertomogrāfiju) pārbaudīt iekšējos orgānus, lai noskaidrotu vēdera sāpju cēloni. /pers. J/ pieteicējam esot atteicis un teicis, ka par šādu izmeklējumu jāmaksā 360 *euro*. Terapeita apskatē cietumā pieteicējam teikts, ka viņam esot "jāārstē galva", bet nav ņemtas vērā sūdzības par sāpēm, smaku un svara zudumu. Pieteicējs uzskata, ka tā ir ārstu nolaidība un spīdzināšana.

[3.2] Pieteicējs pieteikuma papildinājumā norāda, kā ārsti esot atļāvuši mazgāties katru dienu. Pieteicējs tiek cietumā izsmiets, jo smirdot. Pieteicējs joprojām cieš sāpes, viņš smakojot, krīt svars, pastiprināti svīst un ik pa laikam paaugstināta temperatūra. Joprojām nav saņēmis sava veselības stāvokļa diagnozi, ne ārstēšanu. Pieteicējs uzskata, ka ieraksti medicīniskajā dokumentācijā ir nepilnīgi. Kameras biedri saka, ka pieteicējs smird, logi visu laiku jātur vaļā.

[3.3] Pieteicējs uzskata, ka pamatoti prasa atlīdzināt nemantisko kaitējumu 50 000 *euro*. Pieteicējs par to, ka ir garīgi un fizisks slims, tiek izsmiets gan no cietuma darbinieku puses, gan no ieslodzīto puses.

[4] Pārvalde rakstveida paskaidrojumā tiesai norāda, ka pieteikumu neatzīst un uzskata to par nepamatotu, norādot uz Pārvaldes lēmumā ietverto pamatojumu.

[5] Tiesas sēdē pieteicējs prasījumus uzturēja, pamatojoties uz pieteikumā norādītajiem argumentiem.
Pārvaldes pārstāvji prasījumus neatzina, balstoties uz Pārvaldes lēmumā ietverto pamatojumu.
Tiesas sēdē tika nopratināti liecinieki – /pers. J/ un /pers. K/.

Motīvu daļa

[6] Lietā pastāv strīds par veselības aprūpes nodrošināšanu ieslodzījuma vietā saistībā ar pieteicēja iebildumiem par atbilstošu veselības aprūpes pakalpojumu nesniegšanu un vai tā dēļ ir konstatējams būtisks ieslodzījumā esošas personas cilvēktiesību ierobežojums.

[7] Tiesa konstatē, ka ar brīvības atņemšanu notiesāto personu tiesības uz veselības aprūpi ir reglamentētas Latvijas Sodu izpildes kodeksa 78.pantā un noteikumos Nr.276, kuros noteikta notiesāto veselības aprūpes īstenošanas kārtība, kā arī Ministru kabineta 2018.gada 28.augusta noteikumos Nr.555 "Veselības aprūpes pakalpojumu organizēšanas un samaksas kārtība" (turpmāk – noteikumi Nr.555), kuros noteikts valsts apmaksātās medicīniskās palīdzības minimumā ietilpstošie veselības aprūpes pakalpojumi un kuru izmaksas ieslodzītajiem sedz no valsts budžeta.

Atbilstoši noteikumiem Nr.276 ieslodzītais bez maksas saņem primāro veselības aprūpi, ko nodrošina ieslodzījuma vietas ārstniecības personas (2.1.apakšpunkts); sekundāro veselības aprūpi, ko nodrošina ieslodzījuma vietas ārstniecības personas vai Latvijas Cietumu slimnīca, bet, ja ieslodzītajam nepieciešami veselības aprūpes pakalpojumi, kurus nav iespējams nodrošināt ieslodzījuma vietā vai Latvijas Cietumu slimnīcā, tad, pamatojoties uz medicīniskajām indikācijām, arī ārstniecības iestādes ārpus ieslodzījuma vietas (2.3.apakšpunkts); efektīvākās un izmaksu ziņā lētākās zāles, kuras izrakstījusi ieslodzījuma vietas ārstniecības persona (2.4.apakšpunkts); no valsts budžeta apmaksātos veselības aprūpes pakalpojumus ārstniecības iestādēs ārpus ieslodzījuma vietas, pamatojoties uz medicīniskajām indikācijām, atbilstoši normatīvajiem aktiem par veselības aprūpes organizēšanu un finansēšanu (2.5.apakšpunkts).

Saskaņā ar noteikumu Nr.555, 13.2. un 14.3.apakšpunktu tikai ieslodzījuma vietas ārstniecības iestādē strādājošam ārstam ir tiesības nosūtīt personu valsts apmaksāto veselības aprūpes pakalpojumu saņemšanai vai izrakstīt ambulatorajai ārstēšanai paredzētās no valsts budžeta līdzekļiem kompensējamās zāles; 94.punkts noteic, lai plānveida stacionārās veselības aprūpes pakalpojumu saņemtu persona, kura atrodas ieslodzījuma vietā, ieslodzījuma vietas ārsts, pamatojoties uz medicīniskajām indikācijām un steidzamību, par pakalpojuma sniegšanas laiku vienojas ar stacionāro ārstniecības iestādi, kurā ir iespējams saņemt attiecīgo pakalpojumu.

Tātad no minētajām tiesību normām izriet ieslodzīto tiesības saņemt un ieslodzījuma vietai pienākumu nodrošināt nepieciešamo medicīniskās palīdzības (veselības aprūpi) minimumu saskaņā ar iepriekš norādītajos normatīvajos aktos noteikto kārtību, – proti, tikai ieslodzījuma vietas ārsts ir tā ārstniecības persona, kuram, novērtējot slimības un to izraisītos funkcionēšanas traucējumus, ir tiesības veikt ārstēšanu – tiesības dot atzinumu par pacienta veselības stāvokli un ārstēšanu (*Ārstniecības likuma 38.pants*).

[8] Nav apšaubāms tas, ka valstij ir pienākums nodrošināt ieslodzītajām personām nepieciešamo medicīnisko aprūpi, savukārt tās nenodrošināšana var veidot Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 3.panta pārkāpumu (*Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2016.gada 23.marta sprieduma lietā „Blokhin v. Russia", iesniegums Nr. 47152/06, 136.punkts*). Tomēr tiesa vērš pieteicēja uzmanību uz to, ka lietās, kurās tiek risināts jautājums par veselības aprūpes nodrošināšanu brīvības atņemšanas vietās esošajām personām, pārvalde un cietumu administrācija par kompetento un piekritīgo iestādi var būt tikai tiktāl, ciktāl lietā tiek vērtēta veselības aprūpes nodrošināšana pati par sevi (valsts apmaksāto primārās vai sekundārās veselības aprūpes pakalpojumu saņemšana (ārsta konsultācija, ārsta apskate, izmeklējumi u.c.).

Savukārt iestāde, kuras kompetencē ietilpst veselības aprūpes kvalitātes kontrole, ir Veselības inspekcija, kura īsteno valsts pārvaldes funkcijas veselības nozares uzraudzībā un kontrolē, lai nodrošinātu minēto jomu regulējošo normatīvo aktu prasību ievērošanu un izpildi kvalitatīvai un kvalificētai

veselības aprūpei, kā arī drošai un veselīgai dzīves videi. Tātad, ja ieslodzītajai personai rodas iebildumi par ārstniecības procesu, proti, par veselības aprūpes kvalitāti, no iestāžu kompetences sadalījuma izriet, ka par piekritīgo iestādi ir uzskatāma Veselības inspekcija.

Līdz ar to, ņemot vērā minēto, Cietumu slimnīcas un Jelgavas cietuma administrācijas rīcības tiesiskums vai prettiesiskums ir vērtējams, pārbaudot, vai pieteicējam tika nodrošināta nepieciešamā veselības aprūpe (ārsta konsultācija, ārsta apskate, izmeklējumi u.c.), nevis tas, cik kvalitatīvas vai efektīvas bija izvēlētās ārstniecības metodes.

[9] Kā konstatējams no pieteicēja iesnieguma Pārvaldei, pieteikuma tiesai un tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem, pieteicējs ir izteicis iebildumus un neapmierinātību par veselības aprūpi Cietuma slimnīcā un Jelgavas cietumā saistībā ar pieteicēja sūdzībām par sāpēm vēderā, niezi un izsitumiem, svara zudumu un nepatīkamām ķermeņa smakām un ka pieteicējam netika sniegta medicīniskā palīdzība – netika izrakstītas pretsāpju zāles un netika noteikti izmeklējumi.

[10] No Pārvaldes lēmumā konstatētā kopsakarā ar lietā esošajiem materiāliem tiesa konstatē turpmāko.

No pieteicēja stacionārā pacienta medicīniskās kartes redzams, ka no 2018.gada 27.septembra līdz 26.novembrim pieteicējs bija ievietots Cietumu slimnīcā; 2018.gada 28.septembrī veikta ārsta psihiatra apskate un noteikta diagnoze "Organiski psihiski traucējumi ar reducētu halucinozi"; atkārtotas ārsta psihiatra apskates veiktas 2018.gada 1., 4., 8., 11., 15., 19., 23., 25.oktobrī; ordinācijas lapā nozīmēta terapija ar tab. *Rispaksoli*, tab. *Finlepsini*, tab. *Qventiapini* un tab. *Tisercini*. 2018.gada 13.oktobrī veikta ārsta internista apskate sakarā ar paaugstinātu ķermeņa temperatūru; nozīmēti medicīniskie izmeklējumi (urīna analīzes un USG vēdera dobuma orgāniem) un ordinācijas lapā nozīmēta terapija ar antibakteriālu līdzekli tab. *Ciprofloxacini*, Sol. *Alergosani* un Sol. *Diclophenac*. 2018.gada 15.oktobrī pieteicējam veikti asins un urīna izmeklējumi, kuri uzrādīja iekaisuma pazīmes urīnceļos. 2018.gada 16.oktobrī veikta vēdera dobuma orgānu ultrasonogrāfiska izmeklēšana, nekonstatējot vēdera dobuma orgānos patoloģiju. 2018.gada 18.oktobrī veikta dežurārsta apskate saistībā ar pieteicēja sūdzībām par paaugstinātu ķermeņa temperatūru: virs plaušām trokšņus nedzird; nozīmēta terapija ar Sol. *Diclaphenac* un Sol. *Alergosani* un plaušu rentgenogramma. 2018.gada 19.oktobrī veikta plaušu rentgenogramma, kurā patoloģiskas izmaiņas plaušās nekonstatēja. Koriģēta terapija pievienojot tab. *Brohexini* un Sol. *Ceftriaxoni*. 2018.gada 29.oktobrī veikta ārsta internista apskate, konstatēta ķermeņa temperatūra 38,1°C, nozīmēts Sol. *Diclac*. 2018.gada 1.novembrī veikta dežurārsta un ārsta terapeita apskates saistībā ar sūdzībām par paaugstinātu ķermeņa temperatūru, sāpēm muguras jostas daļā, urinācijas traucējumiem. Apskatē vēders pie palpācijas mīksts, nesāpīgs. Nozīmēta antibakteriāla terapija ar Sol. *Cefazolini*, tab. *Berlocidi*, tab. *Suprastini*, tab. *Diclac* un tab. *Omeprasoli*. 2018.gada 3.novembrī veikta ārsta internista apskate saistībā ar sūdzībām par biežu urināciju un periodiski paaugstinātu temperatūru. Nozīmēts veikt atkārtotas asins un urīna analīzes un turpināt nozīmēto antibakteriālo terapiju. 2018.gada 5.novembrī veikta dežurārsta apskate saistībā ar sūdzībām par sāpēm krūšu kurvja kreisajā pusē pie kustībām. Ārsts objektīvi patoloģiju neatrada. Nozīmēts Sol. *Diclac* un Sol. *Allergosan*. 2018.gada 5.novembrī veiktas atkārtotas urīna un asins analīzes, kurās, salīdzinot ar 2018.gada 15.oktobrī veiktajām analīzēm, bija ievērojama uzlabošanās. Atkārtotas ārstu apskates pieteicējam veiktas 2018.gada 8., 11.,14., 20.novembrī, konstatējot apmierinošu pieteicēja veselības stāvokli. 2018.gada 9.novembrī veiktas kontroles urīna un asins analīzes, kuras bija normas robežās.

2018.gada 26.novembrī pieteicējs izrakstīts no Cietumu slimnīcas, epikrīzē norādot, ka izmeklējumos un konsultācijās pataloģijas nekonstatē, analīzes bez būtiskām izmaiņām; rekomendācijās norādot, ka jāatrodas cietuma psihiatra uzraudzībā; ieteicama ilgstoša finlepsīnu un attiecīgu neiroleptiķu lietošana (*lietas 1.sējuma 53.-69.lapa*).

No iepriekš norādītā konstatējams, ka saistībā ar paša pieteicēja izteiktajām sūdzībām par veselības stāvokļa indikācijām (paaugstināta temperatūra, sāpēm muguras jostas daļā un krūšu kurvja kreisajā pusē, urinācijas traucējumiem), Cietumu slimnīcas ārstniecības personu atzinumi (lēmumi) par nepieciešamo veselības aprūpes pakalpojumu saņemšanu, ir balstīti pieteicēja veselības stāvokļa novērtējumā.

Konkrētajā gadījumā no pieteicēja stacionārā pacienta medicīniskās kartes ierakstiem nav konstatējams, ka pieteicēja veselības stāvoklis būtu tāds, kas prasītu nodrošināt citas, neatliekamas medicīniskās palīdzības sniegšanu. Proti, no pieteicēja medicīniskās dokumentācijas neizriet, ka, pēc pieteicēja vārdiem, pieteicējam mēneša garumā būtu bijusi paaugstināta ķermeņa temperatūra 40°C, būtu konstatēta dzeltena ādas krāsa un konstatēta nepatīkama ķermeņa smaka. Uz šādām veselības problēmām pieteicējs, atrodoties Cietumu slimnīcā, savās sūdzībās nebija norādījis, un neviena no pieteicēja ārstēšanā iesaistītajām Cietumu slimības ārstniecības personām pieteicēja apskatēs nebija konstatējusi.

[11] Attiecībā uz nodrošināto veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību Jelgavas cietumā strīdus periodā (no 2018.gada 27.novembra, kad tika izrakstīts no Cietumu slimnīcas, līdz sūdzības iesniegšanas brīdim 2019.gada 18.martā (13.martam)) no pieteicēja ambulatorā pacienta medicīniskās kartes ierakstiem konstatējams, ka pieteicējam regulāri tiek nodrošināta ārsta psihiatra apskate un nozīmēta medikamentoza terapija. Saistībā ar pieteicēja sūdzībām par sāpēm labajā sānā, smaguma sajūtu un rūgtumu mutē veikta ārsta terapeita apskate un terapijai izrakstītas zāles tab. *Carsili* un nosūtījums uz analīzēm (2019.gada 18.janvārī un 6.martā veiktas analīzes). 2019.gada 10.janvārī veikta ārsta apskate saistībā ar pieteicēja sūdzībām par drudzi un apetītes zudumu, noteikta diagnoze un nozīmēta terapija ar tab. *Amoxiclav*, tab. *Ketotifen* un noteikts gultas režīms no 2019.gada 10.janvāra līdz 13.janvārim. 2019.gada 18.janvārī veikta ārsta terapeita apskate saistībā ar pieteicēja sūdzībām par apetītes zudumu un smaguma sajūtu.

2019.gada 20.janvārī sakarā ar pieteicēja sūdzībām par sāpēm vēderā pieteicēju izmeklēja un konsultēja ārpus cietuma ārstniecības iestādē SIA "Jelgavas pilsētas slimnīca", kur veikta vēdera dobuma rentgenoloģiska izmeklēšana, elektrokardiogramma, asins analīzes un asins ķīmiskā izmeklēšana. Noteikta diagnoze: funkcionāli kuņģa zarnu trakta traucējumi un pieteicējam rekomendēta ambulatora ārstēšana. Netika konstatēta akūta ķirurģija. 2019.gada 21.janvārī veikta ārsta terapeita un ārsta psihiatra apskate. Sakarā ar funkcionāliem kuņģa zarnu trakta darbības traucējumiem, ārsts terapeits pieteicējam nozīmēja pulv. *Smecta* un tab. *No-spani*, tab. *Omeprasoli*. Ārsts psihiatrs nozīmēja turpināt terapiju ar tab. *Risperidoni*, tab. *Finlepsini* un tab. *Tisercini*.

2019.gada 7.martā pieteicējs, agresīvi un emocionāli noskaņots, Jelgavas cietuma Medicīnas daļas vadītājam /pers. J/ sūdzējies par nepatīkamām ķermeņa smakām un sāpēm vēderā, un prasījis vest pie ārstiem. Ārsts norādījis pieteicējam ka, atrodoties blakus pieteicējam, nekādas smakas nejūt. Pieteicējs racionālai sarunai nebija pieejams; nebija iespējams noskaidrot, vai pieteicējs lieto zāles. Netika konstatēts, ka pieteicējam būtu kādas somatiskas problēmas. Vēlāk 7.martā pieteicējs atkārtoti ieradies medicīnas daļā, bet nevarēja norādīt apmeklējuma pamatojumu. 2019.gada 8.martā ārsta psihiatra terapeita apskatē pieteicējs joprojām norāda, ka viņš nepatīkami smirdot un ka smaka izdaloties caur ādu. No savas idejas nebija novirzāms. Ārsts psihiatrs pieņēma lēmumu nosūtīt pieteicēju uz Cietumu Slimnīcas Psihiatrijas nodaļu izmeklēšanai un ārstēšanai (*lietas 1.sējuma 70.-94.lapa*).

No 2019.gada 13.marta pieteicējs turpinājis ārstēties Cietumu slimnīcā.

No iepriekš norādītā secināms, ka pieteicējam Jelgavas cietuma Medicīnas daļā atbilstoši pieteicēja veselības stāvokļa indikācijām tika nodrošināta nepieciešamo veselības aprūpes pakalpojumu pieejamība – ārstu apskates, izmeklējumi un medikamentu izsniegšana, ko apstiprina ieraksti pieteicēja medicīniskajā dokumentācijā.

[12] Iepriekš tiesas konstatēto apstiprina Veselības inspekcijas 2019.gada 14.novembra lēmumā (*lietas 1.sējuma 199.-206.lapa*) attiecībā uz veselības aprūpes nodrošināšanu un veselības aprūpes kvalitāti Jelgavas cietumā konstatētais, ka pieteicējam saistībā ar viņa sūdzībām par sāpēm vēderā un ķermeņa smaku tika nodrošināta ārstēšana (ārsta apskate un nozīmēti medikamenti un izmeklējumi) Jelgavas cietumā 2019.gada 7.janvārī un 21.janvārī, un neatliekamā medicīniskā palīdzība (apskate, izmeklējumi un ieteikumi) Jelgavas slimnīcā 2019.gada 20.janvārī. Turpinot izteikt sūdzības par sāpēm vēderā, bet nekonstatējot pataloģiju, kas nebūtu saistīta ar jau diagnosticēto organisko halucinozi, bet konstatējot pieteicēja paaugstinātu emocionalitāti un uzbudinājumu, pieteicējam no 2019.gada 13.marta tika nodrošināta ārstēšana Cietumu slimnīcā (*ārpus šajā lietā vērtējamā prasījuma robežām*).

Veselības inspekcija minētāja lēmumā secinājusi, ka Jelgavas cietuma Medicīnas daļā un Jelgavas slimnīcā veikto izmeklējumu rezultātā pieteicēja vēdera dobuma orgānu patoloģija netika konstatēta, bet tā kā pieteicējs turpinājis sūdzēties par sāpēm vēderā un ķermeņa smaku, vienlaikus periodiski atsakoties lietot psihiskas slimības ārstēšanai paredzētās zāles, Jelgavas cietuma ārstniecības personu rīcība, pieņemot lēmumu par pieteicēja nosūtīšanu uz Cietumu slimnīcu, ir atzīstama par atbilstošu situācijai un pieteicēja veselības stāvoklim.

Tāpat no ierakstiem pieteicēja medicīniskajā dokumentācijā, uz ko norādīts arī Veselības inspekcijas lēmumā, konstatējams, ka pieteicēja svars no brīža, kad pieteicējs sāka sūdzēties par sāpēm vēderā (2019.gada 21.janvārī) un svara zudumu, nav samazinājies par 25–30 kg, bet gan par 3 kg.

Tāpat tiesas sēdē pieteicēja ārstēšanā iesaistītās ārstniecības personas – ārsts psihiatrs /pers. K/ un Jelgavas cietuma Medicīnas daļas vadītājs /pers. J/ norādīja, ka pieteicējam ir psihiska saslimšana, pieteicējam jālieto nomierinošas zāles; savukārt pieteicēja norādīto attiecībā uz svara zudumu un ķermeņa smakām, ārsti to nav novērojuši, bet to varot saistīt ar pieteicēja psihisko saslimšanu.

[13] Vērtējot pieteicēja iebildumus par ārstēšanu saistībā ar sāpēm vēderā, nepatīkamu ķermeņa smaku un svara samazināšanos, tiesa secina, ka tie ir attiecināmi uz ārstniecības personāla kompetencē esošiem jautājumiem un veselības aprūpes kvalitāti, kas nav Jelgavas cietuma administrācijas vai Pārvaldes kompetences jautājumi. Proti, ne Jelgavas cietuma administrācija vai Pārvalde nevar veikt pārbaudi par veselības aprūpes kvalitāti, kas ietver sevī profesionālās zināšanās balstīta vērtējuma izdarīšanu par pieteicēja veselības stāvokli un nepieciešamajām ārstēšanas metodēm. Gluži pretēji – minētās iestādes nav tiesīgas iejaukties ārstniecības personāla darbā un pieņemt lēmumus par to, kādā veidā un ar kādiem līdzekļiem ir veicama kādas personas ārstēšana.

Ievērojot to, ka nav konstatējami gadījumi, kad pieteicējam nebūtu sniegta nepieciešamā medicīniskā palīdzība (ārsta apskate, izmeklējumi, medikamentoza terapija) saistībā ar pieteicēja norādītajām sūdzībām par veselības stāvokļa indikācijām, nav pamata konstatēt Cietumu slimnīcas un Jelgavas cietuma administrācijas prettiesisku faktisko rīcību vai bezdarbību laikā no 2018.gada 27.novembra līdz 2019.gada 13.martam. Proti, Cietumu slimnīcas vai Jelgavas cietuma Medicīnas daļas bezdarbību varētu vērtēt kā iestādes prettiesisku faktisko rīcību tikai tad, ja pieteicējam nebūtu sniegta medicīniskā palīdzība kā tāda. Tomēr konkrētajā gadījumā tiesa šādu bezdarbību nekonstatē.

[14] Pārējie pieteicēja iebildumi par pieteicēja un Jelgavas cietuma Medicīnas daļas vadītāja attiecībām un šīs ārstniecības personas kompetenci un darbību atbilstību normatīvo aktu prasībām, acīmredzot nav par to, ka pieteicējam ieslodzījuma vietā nebūtu nodrošināta iespēja saņemt medicīnisko aprūpi, bet saistīti ar šīs aprūpes kvalitāti. Līdz ar to tiesa tos atstāj bez ievērības.

[15] Pastāvot šādiem iepriekš konstatētajiem apstākļiem, ka nav konstatējams neviens gadījums, kad Cietumu slimnīca un Jelgavas cietuma administrācija nebūtu nodrošinājusi pieteicējam saņemt medicīnisko aprūpi, nav pamata iestādes rīcību vai bezdarbību atzīt par prettiesisku, tādēļ pieteicēja pieteikums ir noraidāms.

Nepastāvot tiesiskam pamatam (prettiesiskai iestādes faktiskajai rīcībai), noraidāms ir arī prasījums par atlīdzinājuma noteikšanu.

[16] Administratīvā procesa likuma 126.panta ceturtā daļa noteic, ja pieteicējs no valsts nodevas samaksas ar tiesas lēmumu bijis pilnīgi vai daļēji atbrīvots, pieteikuma noraidīšanas gadījumā pieteicējam ir pienākums atmaksāt valstij valsts nodevu pilnā apmērā triju mēnešu laikā no sprieduma stāšanās spēkā. Šādos gadījumos tiesa pieteicēja pienākumu samaksāt valsts nodevu attiecīgajā apmērā norāda sprieduma rezolutīvajā daļā. Ja pieteicējs triju mēnešu laikā neiesniedz tiesai valsts nodevas apmaksu apliecinošu dokumentu, tiesa sprieduma norakstu nosūta tiesu izpildītājam izpildei.

Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2019.gada 15.maija lēmumu pieteicējs tika daļēji atbrīvots no valsts nodevas samaksas par pieteikuma iesniegšanu tiesā, nosakot tās apmēru 3 *euro*.

Ievērojot to, ka pieteikums pilnībā tiek noraidīts, pieteicējam uzliekams pienākums atmaksāt valstij valsts nodevu pilnā apmērā, tas ir, tās iztrūkstošajā daļā – 27 *euro*.

Valsts nodeva maksājama:
Saņēmējs: Valsts kase
Reģistrācijas nr. 90000050138
Konta Nr. LV87TREL1060190911400
Saņēmēja iestāde: Valsts kase
BIC kods: TRELLV22
Iemaksas mērķis: valsts nodeva, /pers. A/, lieta Nr.A420206419.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta ceturto daļu, 246.-251.pantu un 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

Noraidīt pilnībā /pers. A/ pieteikumu par Latvijas Cietumu slimnīcas un Jelgavas cietuma faktiskās rīcības, nenodrošinot veselības aprūpi, atzīšanu par prettiesisku un nemantiskā kaitējuma atlīdzinājuma noteikšanu.

Uzlikt /pers.A/(personas kods /personas kods/, Palīdzības iela 3, Jelgava) pienākumu triju mēnešu laikā no sprieduma stāšanās spēkā atlīdzināt valstij valsts nodevu **27 *euro*** (divdesmit septiņi *euro*), iesniedzot tiesai valsts nodevas apmaksu apliecinošu dokumentu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Jelgavas tiesu namā.

Tiesnese S. Ozola